

Obr. 61. Spešov. Letecký snímek porostových příznaků půdorysu tvrze. Mapový podklad: © mapy.cz; autor M. Culek.

Fig. 61. Spešov. Aerial photograph with top view of the medieval manor house in the Spešov village, visible through vegetation marks. Map source: © mapy.cz; author M. Culek.

Nebyl získán žádný materiál umožňující datování (keramika, mince), a to ani detektorovým průzkumem výkopků. To rovněž svědčí o tom, že stavba areálu proběhla rychle a nebyla dokončena.

Situaci lze interpretovat jako nedostavěné šlechtické patrové sídlo, k němuž patřil na severní straně hospodářský dvůr. Písemné prameny uvádějí ve Spešově k roku 1390 a 1464 tvrz. Srovnáním s půdorysy známých šlechtických sídel z Čech i Moravy z této doby lze soudit, že se může jednat o nedostavěné šlechtické sídlo z 2. poloviny 15. století. V této souvislosti se jeví jako možné, že držitel Spešova Jan ze Šelenberka zde začal v 60. letech 15. století budovat svoje nové reprezentativnější sídlo. Jelikož se ale roku 1479 stal nejvyšším kancléřem Království českého a odstěhoval se do Čech, prodal roku 1482 Spešov Albrechtovi z Boskovic. Sídlo tak nedostavěl a Albrecht na pokračování stavby také stěží mohl mít zájem (Chytil et al. 1856, 398; Knies 1902, 184; Bretholz 1903, 268). Každopádně se jedná o mimořádně dobře dochovaný celkový půdorys sídla s dvorem, který si zaslouží památkovou ochranu a prezentaci veřejnosti.

Literatura

Bretholz, B. 1903: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae XV. Nachträge 1207–1408.* Brno: Verlag des Mährischen Landesausschusses.

Chytil, J., Chlumecký, P., Demuth, K., Wolfskron, A. 1856: *Moravské zemské desky 1.* Brno: Brněnský soud.

Knies, J. 1902: *Blanský okres. Vlastivěda Moravská. II. Místopis Moravy. Díl I. místopisu.* Brněnský kraj. Číslo 4. Brno: Nákladem Musejního spolku.

Summary

Vegetation marks captured in the aerial photo (Fig. 61) showing the foundations of an unfinished fortified manor house in Spešov (Blansko District) were verified in the field using small test pits. Based on the analogies of the floor plan and non-specific historical reports, we can assume that the attempt to build the manor house took place in the second half of the 15th century.

Martin Culek, Josef Unger

Suchohrdly u Miroslavi (okr. Znojmo)

Kostel sv. Markéty, č. p. 83, parc. č. st. 22/2, 881/2.

Vrcholný středověk – novověk. Kostel. Skupina/sít sond. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, p. o. Inv. č. A 31661/1–28.

Lokalizace: WGS-84: 48.9457422N,16.3638031E; 48.94585161N, 16.364081037E

V roce 2020 byly v bezprostřední blízkosti kostela zahájeny bourací práce budovy bývalé mateřské školy a v tomtéž místě byla zahájena výstavba nové budovy se sociálními byty. Na profilech základových pásů byla patrná souvrství skládající se ze zásypu, který souvisel s odstraněním podlahy, se staršími stavebními úpravami a s regulacemi, které vyrovnávaly stávající terén. V nejširším základovém pásu hlavní budovy jsme lokalizovali kamenný základ starší stavby. Movité nálezy, které by blížely situaci datovaly, bohužel zjištěny nebyly. Jiná situace nastala při pokračování archeologického výzkumu v roce 2021 u výkopu pro kanalizaci v prostoru mezi novou budovou a jižní stranou kostela (obr. 62). Na první pohled bylo patrné převrstvení terénu. Na profilech byly zřetelné starší výkopy včetně linie starého potrubí. Obnažen byl také nový systém odvodnění kostela z roku 2010. Historické vrstvy byly silně poničeny zásypy. Velmi ojediněle byl získán střepový materiál, který dopomohl k datování nálezové situace do pozdního středověku a raného novověku.

Obr. 62. Suchohrdly u Miroslavi. Pohled na plochu výzkumu. Foto R. Hetflaiš.

Fig. 62. Suchohrdly u Miroslavi. View of the excavation area. Photo by R. Hetflaiš.

Torzovitý soubor lidských kosterních pozůstatků byl nalezen již sekundárně přemístěný a bez anatomických souvislostí. Dle antropologického rozboru, který provedl Z. Tvrdý, bylo zjištěno, že se jedná o pozůstatky minimálně 15 jedinců. Ke kosterním pozůstatkům se nevztahovaly žádné nálezy. Ostatky byly pohřbeny do karneru kostela (Nejedlá 2022).

Literatura

Nejedlá, A. 2022: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při akci Suchohrdly u Miroslavi – sociální byty*. Rkp. nálezné zprávy, č. j. MTX202200241 [cit. 2023-11-22]. Uloženo: Archiv nálezných zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200241>.

Summary

During the excavation at the Church of St Margaret in Suchohrdly u Miroslavi (Znojmo District; Fig. 62), archaeological contexts related to the late medieval and early modern construction work were uncovered, along with secondarily displaced skeletal remains of at least 15 human individuals.

Alena Nejedlá

Syrovice (okr. Brno-venkov)

Intravilán, parc. č. 598/1.

Novověk. Vesnice/městečko. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.077591667N, 16.545083333E

Během archeologického dohledu při terénních úpravách příjezdové komunikace k rodinnému domu byla ve stěně výkopu zachycena větší zásobní jáma, jejíž polovinu bylo možné při dně zkoumat plošně (obr. 63). Na dně byly zjištěny skelety několika menších zvířat. Dle předběžného osteologického určení šlo o štěňata psa domácího v počtu nejméně čtyř jedinců různého stáří (od 2 týdnů do 2 měsíců). Zásobníci je možné podle nevýrazného keramického materiálu datovat rámcově do novověkého období.

Literatura

Neuvedeno.

Obr. 63. Syrovice. Pohled na profil s novověkou zásobní jámou. Foto I. Čižmář.

Fig. 63. Syrovice. Profile of a modern-period storage pit. Photo by I. Čižmář.

Summary

A storage pit was examined (Fig. 63) during a rescue excavation in Syrovice (Brno-Country District). At its bottom, several skeletons of domestic dog puppies were discovered.

Ivan Čižmář

Šelešovice (okr. Kroměříž)

„Pod Rozdíly“, parc. č. 476/10.

Raný středověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o. Inv. č. A30399–A30542.

Lokalizace: WGS-84: 49.2554600N, 17.3620861E

Při stavbě rodinného domu na parcele 476/10 v dlouhodobě sledované lokalitě „Pod Rozdíly“ v Šelešovicích (Bartík et al. 2018, 11–13) byly mimo starší komponenty (Popelka, Paulus 2023a; 2023b) prozkoumány také tři raně středověké sídlištní objekty.

Literatura

Bartík, J., Fojtík, A., Popelka, M. 2018: Sídliště lengyelské kultury Šelešovice – „Pod rozdíly“. *Acta Musealia (Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně a Muzea regionu Valašsko, Vsetín) XVI(1–2)*, 8–31.

Popelka, M., Paulus, M. 2023a: Šelešovice (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 64(1), 163–164.

Popelka, M., Paulus, M. 2023b: Šelešovice (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 64(1), 198.

Summary

Three early medieval settlement features were investigated during the construction of a family house in Šelešovice (Kroměříž District).

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Šlapanice (k. ú. Šlapanice u Brna, okr. Brno-venkov)

„Pod Žurání“, cihelna, parc. č. 3129/65, 66.

Novověk. Areál zemědělské výroby. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Brněnska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1742561N, 16.7289942E

V ploše skrývek pro rozšíření těžebního areálu cihelny byla zachycena a zdokumentována rozměrná hruškovitá zásobní jáma se zřícenými stěnami. Datována je zatím jen rámcově do středověku či spíše novověku. Jde o stejný typ objektu, jaký byl na přilehlé ploše zkoumán v roce 2019 (Kos, Parma 2020).

Literatura

Kos, P., Parma, D. 2020: Šlapanice (k. ú. Šlapanice u Brna, okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 61(2), 177.

Summary

During the excavation carried out in connection with the expansion of the brickyard's mining area in Šlapanice (Brno-Country District), a large storage pit generally dated to the medieval or rather modern period was discovered.

David Parma